

Kultura in telovadba na Koroški Beli

V dvorani, kjer je danes kulturni dom, so bili pred drugo svetovno vojno Orli. Vsak večer se je nekaj dogajalo. Dvakrat tedensko smo imeli telovadbo. Imeli smo vsa orodja. Jaz sem bil med telovadci najmlajši. Učil nas je Frtinov Tina ali Gmajnarjev Janez. Po drugi svetovni vojni so vsa orodja premestili v Sokolski dom, ki se sedaj imenuje TVD Partizan.

Tudi igralska skupina je bila zelo kvalitetna. V zimskem času so pripravili več kmečkih iger in vedno je bila dvorana polna gledalcev. Igrali so sami domačini: Jernej Markež, Cila Markež, Pavel Šoberle, Franc Košir, Angela Štaudohar, Vida Štaudohar, Vili Mandeljč, Angela Mandeljč, Matevž Kalan, Malka Justin, Zinka Ažman, Živko Baraga in drugi.

*Nastopajoči v gledališki igri okoli leta 1950
(hrani Janez Novak)*

V zimskem času so imeli tudi

šiviljske tečaje, ki jih je vodila Fani Glavič. Kuharske tečaje so organizirali za kmečke žene in dekleta. Imeli smo godalni orkester, ki ga je vodil Aleš Bizjak.

Po drugi svetovni vojni pa se je ustanovilo Prosvetno društvo »Svoboda«. V šolski telovadnici je bil oder, stoli pa so bili zložljivi, tako da šolska telovadba ni bila motena. Igrali so tudi prijetne igre, da je bilo gledalcev vedno polno. Tudi spevoigra je bila na sporedu, in to »Planinska roža«. Igrana je bila 22-krat po vsej Sloveniji. Igralci so bili: Franc Osenk, Matevž Kalan, Franc Pogačnik, Pavel Šoberle, Franc Treven. Mlajši so bili: Tedi Okrožnik, Lado Treven, Milan Dolgan, Emil Golob, Janez Rajgelj, Matija Štaudohar, Marjan Štaudohar. Ženske igralko so bile: Mici Utrin, Angela Štaudohar, Vida Štaudohar in še nekatere. Imeli smo tudi folklorno skupino. Vodila sta jo Vinko Kovač in Tončka Svetina. Mešani pevski zbor je bil zelo številen in uspešen. Vodil ga je gospod Mejač.

Nekoliko bom opisal še dejavnost v telovadnici TVD Partizan Koroška Bela - Javornik. Član društva sem bil od leta 1947 in od takrat sodeloval v različnih sekcijah. Imeli smo nogometno moštvo in člani so kar dosti igrali. Poleg tega smo imeli balinarje. Balinišče je bilo na levi strani doma. Začeli so se nastopi na igrišču pred domom in vsako poletje je bil letni nastop. Nastopali so vsi oddelki, od pionirjev in pionirk, mladincev in mladink, do članov in članic (tudi po 20). Mladinci so imeli tudi preskok čez konja, mladinke pa so telovadile na gredi in dvovišinski bradlji. Mladinke so bile: Vera Kodrič, Ana Zajc, Ladi Omejc, Mari Osenk, Ada Smolnikar, Marlena Mandiževc, Rezka Radočaj, Darinka Korbar, Sonja Pikl, Joži Tavčar, Joži Zajc, Marija Črv, Ivanka Šmid, Jana Barkelj, Francka Bedene, Mija Kos, Vera Utrin. Mladinci pa so bili: Edi Tisov, Pavel Smolej, Slavko Eniko, Gorazd Tisov, Markič, Emil Čelešnik. Na bradlji so nastopali člani: Niko Jezeršek, Ludvik Slamnik, Joža Malej, Janez Novak, Tina Šubic, Ludvik Zajc, Peter Legat. Z orodno telovadbo smo še napredovali. Nastopalo smo na občinskih tekmah in na okrajnih v Kranju. Dosegli smo dobre rezultate, tako da nas je leta 1952 naš voditelj peljal celo v Split na državno prvenstvo. Tam je Slamnik Ludvik dosegel tretje mesto med 300 udeleženci. Leta 1953 smo zopet tekmovali na državnem prvenstvu v Skopju. Ludvik Slamnik je ponovno osvojil prvo mesto, Joža Malej pa deveto, kar je bilo zelo dobro, saj je takrat tekmovalo po več sto tekmovalcev. Potem smo mnogo let tekmovali še v mnogoboju. Predsedniki TVD so bili: Adi Rozman, Marko Lenardič, Franc Iskra, Vinko Kovačič, Bernard Svetlin, Štefan Koblar, Pero Papič, Anton Golja, Niko Jezeršek. Načelniki so bili: Bernard Svetlin (večkratni) in Jože Malej. Za njim sem dolga leta to funkcijo zasedal sam, ker ni bilo nobene zamene. Učil sem razne oddelke, saj zaradi zastojnega dela na voljo ni bilo več vodnikov. Veliko lepih spominov imam še na letovanje v Baški, saj smo bili gostje Jesenic. Imeli smo po 90 otrok in vse smo naučili plavati. Nobeden nam ni utonil. Na svoje delo v telovadnici imam mnogo lepih spominov. Ko se danes srečujem z ljudmi, ki sem jih v toliko letih poučeval v telovadnici, mi je v veliko zadovoljstvo. Srečno!

Janez Novak na bradlji